

Przedmiotowy System Oceniania z biologii 2016/2017

I. Przedmiotowy system oceniania z biologii opracowany został w oparciu o:

1. Rozporządzenie MENiS z dnia 7 września 2004 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych (Dz. U. nr 199z 2004 r.)
2. Podstawę programową do III i IV etapu edukacyjnego(gimnazjum i liceum).
3. Statut Szkoły
4. Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania, z uwzględnieniem aktualizacji
5. Programy nauczania wykorzystywane w nauczaniu biologii:
 - a) Programu nauczania biologii w kl. I - III gimnazjum „Puls życia”, Anna Zdziennicka wydawnictwa Nowa Era nr. W szkolnym zestawie programów nauczania-11/2009, zatwierdzony dnia 31.08.2009r.
 - b) Program nauczania biologii na IV etapie edukacyjnym:
 - w zakresie podstawowym - „Biologia. Po prostu. Program nauczania biologii w zakresie podstawowym w szkołach ponadgimnazjalnych. Karolina Arochacka Rafał Arachocki Krzysztof Spalik Joanna Stocka wydawnictwo WSiP, W szkolnym zestawie programów nauczania-7/2012 zatwierdzony dnia 30.08.2012
 - w zakresie rozszerzonym- Ciekawi świata. Biologia. Program nauczania dla szkół ponadgimnazjalnych .Magdalena Grabowska, Sebastian Grabowski, wydawnictwo Operon, Numer w szkolnym zestawie programów nauczania 24/2013, zatwierdzony dnia 11.01.2013
7. Podręczniki wykorzystywane w nauczaniu biologii:
 - Gimnazjum: Podręczniki do biologii dla gimnazjum klasa 1 ,2 , 3 „Puls życia’, autor: Małgorzata Jefimof , Marian Sęktas ; wydawnictwo Nowa Era Numery ewidencyjne w wykazie MEN; cz.1 - 58/1/2009/2015 , część 2-58/2/2009/2015, część 3-58/3/2010/2016,
 - Liceum: Po prostu Biologia podręcznik zakres podstawowy Archacka Karolina, Archacki Rafał, Spalik Krzysztof WSiP, numer ewidencyjny w wykazie MEN- 532/2012/2014
 - Biologia na czasie 1** Podręcznik Zakres rozszerzony Guzik Marek, Jastrzębska Ewa, Kozik Ryszard Nowa Era numer ewidencyjny w wykazie MEN -564/1/2012/2015
 - Biologia na czasie 2**, zakres rozszerzony Franciszek Dubert, Ryszard Kozik, Stanisław Krawczyk, Adam Kula, Maria Marko-Worłowska, Władysław Zamachowski, Nowa Era numer ewidencyjny w wykazie MEN- 564/2/2013/2016
 - Biologia na czasie 3**. Podręcznik dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres rozszerzony Franciszek Dubert, Marek Jurgowiak, Maria Marko-Worłowska, Władysław Zamachowski, Nowa Era numer ewidencyjny w wykazie MEN- 564/2/2013/2016564/3/2014

II. Cele ogólne oceniania na biologii

- pozytywna motywacja do rozwijania własnych zainteresowań przyrodniczych
- rozpoznawanie poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań programowych, adekwatnie do etapu edukacyjnego
- poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie oraz sposobach podniesienia własnych kompetencji przedmiotowych

- motywowanie ucznia do dalszej pracy, pokonywania etapowych problemów edukacyjnych
- pomoc uczniowi w samodzielnym kształceniu biologicznym,
- przekazanie rodzicom lub opiekunom informacji o postępach dziecka,
- dostarczenie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności jego nauczania, prawidłowości doboru metod i technik pracy z uczniem.

III. Formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów:

- a) 1 Odpowiedzi ustne – (na bieżąco) pod względem rzeczowości, stosowania języka przedmiotu, umiejętności formułowania dłuższych wypowiedzi,
Przy odpowiedzi ustnej obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji, w przypadku lekcji powtórzeniowych – z całego działu;
- b) Kartkówki - (w zależności od potrzeby)obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji, nie wymagające wcześniejszego zapowiadania;
- c) Sprawdziany – odpowiedź pisemna przeprowadzana po zakończeniu każdego działu, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, z podaniem zakresu sprawdzanych umiejętności wiedzy.Sprawdziany są obowiązkowe
- d) Powtórzeniowe zadania maturalne (lub gimnazjalne) –sprawdzane i oceniane zgodnie z systemem 0-1tj.zgodnie z kryteriami maturalnymi
- e) Zadania- krótkie formy sprawdzania wiedzy i umiejętności ukierunkowane na diagnozowanie opanowania konkretnych umiejętności np. interpretacji tekstu, wykonania tabeli, narysowania rysunku itp., zawsze zapowiadane i ustalany z uczniami zakres diagnozy
- f) Ocena pracy wykonanej przez ucznia (w zależności od potrzeby)
- g) Prace domowe (na bieżąco)
- h) Praca ucznia w zeszycie przedmiotowym – zeszyt sprawdzany jest min. raz w półroczu a ocena uwzględnia kryteria podane uczniom na lekcji organizacyjnej
- i) Prace dodatkowe (prezentacje, schematy, plansze, wykresy, rysunki, udział w konkursach)
- j) Różne formy ukierunkowanej i poprawnej merytorycznie prezentacji prac długoterminowych i krótkoterminowych. Wymagania związane z oceną prac wykonywanych w ramach zajęć biologii są szczegółowo przedstawiane przed ich wykonaniem.
- k) Ocenie podlega również udział w konkursach i olimpiadach związanych tematycznie z biologią i ochroną przyrody.

W przypadku sprawdzianów pisemnych lub kartkówek przyjmuje się skalę punktową przeliczaną na oceny cyfrowe wg kryteriów:

- 100% - 98% - ocena celująca
- 97% - 86% - ocena bardzo dobra
- 85% - 76% - ocena dobra
- 75% - 50% - ocena dostateczna
- 49% - 30% - ocena dopuszczająca
- 29% - 0% - ocena niedostateczna

Kryteria ulegają zaokrągleniu do skali punktowej danej formy sprawdzania wiedzy i umiejętności.

Wymagania na poszczególne stopnie szkolne: uwzględnia się zgodnie z paragrafem.20 WSO a szczegółowe zagadnienia merytoryczne są przedstawiane uczniom w formie ustnej przed zapowiedzianym sprawdzianem. Wymagania te są do wglądu u nauczyciela na prośbę ucznia i jego rodzica(opiekuna)

IV. Ogólne wymagania na poszczególne stopnie szkolne

ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- *posiadał w pełni wiedzę i umiejętności programu nauczania biologii w danej klasie; samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia oraz biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy;
- *proponuje rozwiązania nietypowe;
- *rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy;
- *osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach na szczeblu regionalnym, wojewódzkim lub krajowym;
- *konstruuje logiczne, spójne wypowiedzi przy zachowaniu zasad poprawnej polszczyzny,
- *ilustruje treści wypowiedzi licznymi przykładami, schematami, rysunkami;
- *planuje i prezentuje wypowiedź na określony temat dokonując właściwej selekcji doboru faktów i krytycznej oceny pod kątem przydatności do uzasadnienia wyrażanych opinii lub sądów;

ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- *opanował cały zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania przedmiotu w danej klasie;
- *sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami;
- *rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte programem nauczania;
- *potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach;
- *konstruuje logiczne, spójne wypowiedzi przy zachowaniu zasad poprawnej polszczyzny,
- *ilustruje treści wypowiedzi licznymi przykładami, schematami, rysunkami;
- *planuje i prezentuje wypowiedź na określony temat dokonując właściwej selekcji doboru faktów i krytycznej oceny pod kątem przydatności do uzasadnienia wyrażanych opinii lub sądów;

ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- *nie opanował w pełni zakresu wiadomości określonych programem nauczania w danej klasie ale opanował je na poziomie przekraczającym wymagania zaliczane do wymagań podstawowych;
- *poprawnie stosuje i interpretuje wiadomości, przywołując fakty, dokonując analizy i powierzchownego przedstawienia związków przyczynowo-skutkowych;
- *rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne lub praktyczne;
- *korzysta z różnych źródeł wiedzy wskazanych przez nauczyciela do rozwiązania typowych sytuacji problemowych;
- *konstruuje nie zawsze spójną i logiczną wypowiedź, ale interpretuje fakty zgodnie z problematyką zadania ilustrując trafnie dobranymi przykładami i rysunkami;

oceną dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- *opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania w danej klasie na poziomie wymagań podstawowych;
- *wiadomości interpretuje przywołując fakty, dokonując interpretacji w oparciu o opis, charakterystykę porównania i elementy analizy;
- *w niewielkim stopniu korzysta z różnych źródeł wiedzy wskazanych przez nauczyciela;
- *dokonuje selekcji faktów przy znacznej pomocy nauczyciela;
- *konstruuje mało spójną wypowiedź z licznymi błędami, z małą nie zawsze trafnie dobraną ilością przykładów;
- *rozwiązuje zadania typowe w oparciu o pomoc nauczyciela;

ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- *opanował wiadomości i umiejętności w zakresie podstawowym, niezbędne w dalszej nauce przedmiotu;
- *nie korzysta z innych źródeł ograniczając się tylko do zeszytu przedmiotowego i podręcznika;
- *wiadomości interpretuje przywołując fakty oparte o opis i charakterystykę;
- *prezentuje wiadomości chaotycznie, z licznymi błędami, nie zachowując zasad poprawnej polszczyzny;
- *rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności przy pomocy nauczyciela;

ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- *nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w programie nauczania nawet na poziomie treści koniecznych;
- *posiada takie braki w wiadomościach i umiejętnościach, które uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z danego przedmiotu;
- *nie jest w stanie rozwiązać zadań o niewielkim stopniu trudności.

V. Formy poprawy oceny, wystawienie oceny semestralnej i końcowej

Poprawa ocen odbywa się poprzez:

- wszystkie oceny cząstkowe uzyskane przez ucznia mogą podlegać poprawie
- oceny ustne mogą podlegać poprawie na prośbę ucznia i mają również formę odpowiedzi ustnej z ustalonego zakresu materiału nauczania
- oceny z prac pisemnych podlegają poprawie wyłącznie w formie pisemnej z uwzględnieniem sprawdzanego materiału w zakresie umiejętności i wiadomości. Termin poprawy musi być ustalony z nauczycielem.
- w uzasadnionych przypadkach oceny mogą być poprawiane wielokrotnie, tzn do osiągnięcia przez ucznia etapu satysfakcjonującego przyrostu wiedzy i umiejętności
 - nie podlegają poprawie oceny uzyskane z niezapowiedzianej kartkówki oraz z prac gdy uczeń za niesamodzielną pracę uzyskał ocenę niedostateczną.
- poprawa sprawdzianu powinna nastąpić w ciągu tygodnia od daty uzyskania informacji o ocenie. W wyjątkowych wypadkach termin ten może ulec zmianie

- ocena uzyskana przez ucznia z poprawy stanowi składową wszystkich ocen. Wystawianie oceny śródrocznej i rocznej dokonuje się na podstawie ocen cząstkowych, przy czym największą wagę mają oceny ze sprawdzianów, w drugiej kolejności z kartkówki i odpowiedzi ustnych. Pozostałe oceny są wspomagające.

Wszystkie sprawy sporne, nie ujęte w PSO, rozstrzygane będą zgodnie z WSO oraz rozporządzeniami MENiS.

VI. Obowiązki ucznia na zajęciach biologii :

Na zajęciach biologii uczeń zobowiązany jest do:

- pracy na lekcji w skupieniu i z uwagą w miarę swoich możliwości
- prowadzenia zeszytu przedmiotowego w którym powinny być sporządzone krótkie notatki z każdej lekcji, wykonywane zadania domowe i ćwiczenia z lekcji.
- w razie nieobecności ucznia ma obowiązek uzupełnić jedynie prace domowe.
- posiadania jednego podręcznika na ławce oraz koniecznych przyborów szkolnych
- przy braku zeszytu uczeń wykonuje notatkę w trakcie lekcji na kartce, którą wkleja następnie do zeszytu przedmiotowego, bez konieczności przepisywania
- podczas wspólnego sprawdzania zadań na lekcji (wykonanych w zeszycie lub oddanej pracy domowej) uczeń ma obowiązek dokonać autokorekty kolorowym długopisem, jeżeli zadanie wymaga poprawy lub oznaczyć je jako sprawdzone

VII. Analiza postępów w nauce:

Analiza postępów w nauce odbywa się poprzez:

- systematyczną kontrolę postępów poprzez ustną diagnozę na lekcji oraz sprawdziany pisemne
- omówienie najczęściej popełnianych błędów i ich poprawę w trakcie omówienia sprawdzianu; indywidualne wyjaśnienie uwag odbywa się na prośbę uczniów w terminie ustalonym z uczniem
- uczeń może notować uwagi bezpośrednio na swojej pracy podczas omawiania sprawdzianu
- wszystkie prace pisemne są przekazywane uczniom do domu
- uczniowie klas pierwszych (w uzasadnionych przypadkach również innych klas) piszą test diagnozujący na starcie, którego wynik procentowy jest przekazywany uczniom i stanowi sugestię do dalszej pracy. Z testu diagnozującego na początku edukacji nie wystawia się stopnia szkolnego.

VIII. Dostosowania do specyficznych potrzeb edukacyjnych:

- przedmiotowy system oceniania z biologii uwzględnia zasady dostosowania uczniów o różnych potrzebach edukacyjnych zgodnie z sugestią Poradni.
- uczniowie o indywidualnych zainteresowaniach wykraczających poza zakres programowy przedmiotu a związanych z biologią otrzymują ukierunkowanie i pomoc w ich rozwijaniu
- uczniowie o specyficznych potrzebach związanych z dysfunkcjami (np.dysleksja , dyskotografia) są oceniani zgodnie z zaleceniem poradni
- uczniowie z dysgrafią mogą w razie potrzeby oddawać prace pisane na komputerze lub odczytywać swoją pracę wraz z oceniającym ją nauczycielem

IX. Sposoby informowania uczniów:

Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami obiektywizmu, poprawności merytorycznej i zakresem materiału objętym sprawdzaniem.

Na pierwszych godzinach lekcyjnych nauczyciel zapoznaje uczniów z PSO .

Oceny cząstkowe są jawne, oparte o opracowane kryteria.

Sprawdziany inne prace pisemne są przekazywane dla ucznia bezterminowo.

Zakres wymagań programowych jest wysyłany w formie informacji Librus przed sprawdzianem pisemnym co najmniej na 7 dni przed terminem tego sprawdzianu.

X. Sposoby informowania rodziców:

Nauczyciel (za pośrednictwem wychowawcy) na pierwszym zebraniu informuje rodziców ogólnie o sposobie oceniania oraz źródłach informacji o postępach edukacyjnych .

Rodzice uzyskują bezpośrednią informację o każdej ocenie poprzez system Librus.

Rodzice mają pełny wgląd w pracę ucznia poprzez udostępniony do domu sprawdzian pisemny

Wyjaśnienie wątpliwości lub konsultacje mogą odbywać się poprzez wiadomość w dzienniku Librus, rozmowę telefoniczną bądź podczas bezpośredniego spotkania.

Informacje o grożącej ocenie niedostatecznej klasyfikacyjnej jest przekazywane zgodnie z procedurą WSO.

XI.Ewaluacja PSO

PSO podlega ewaluacji na koniec roku szkolnego oraz na zakończenie każdego cyklu edukacji. Zmiany w PSO wprowadzane są w porozumieniu z uczniami i zgodnie z aktualnym WSO.

Zmiany w PSO mogą być wprowadzane na prośbę uczniów określonej klasy lub na wniosek nauczyciela jeśli istnieje uzasadniona potrzeba.

Alina Plis

.....